

LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBĖS SAUGUMO DEPARTAMENTAS

Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministerijai

2022-12-30

Nr. 18-10972

Į 2022-12-20

Nr. 12-01-2150

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMŲ PROJEKTŲ DERINIMO

Lietuvos Respublikos valstybės saugumo departamentas (toliau – VSD) įvertino išvadoms gauti teikiamą Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2022 m. sausio 5 d. nutarimo Nr. 23 „Dėl Lietuvos Respublikos mobilizacijos ir priimančiosios šalies paramos įstatymo įgyvendinimo“ pakeitimo projektą ir teikia siūlymus dėl keičiamo Valstybinių mobilizacinių užduočių valstybės ir savivaldybių institucijoms ir įstaigoms sąrašo (toliau – Sąrašas):

1. Siūlome Sąrašo 1.8 papunktį papildyti nauja Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerijai ir Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnybai priskiriama valstybine mobilizacine užduotimi, šį papunktį išdėstant taip:

„1.8. Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerijai ir Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnybai:

1.8.1. užtikrinti universaliosios pašto paslaugos ir universaliųjų elektroninių ryšių paslaugų, teikiamų ir fiksuotoje vietoje, ir mobiliojo ryšio tinklais, teikimą;

1.8.2. užtikrinti, kad elektroninių ryšių tinklų ir (ar) elektroninių ryšių paslaugų teikėjai ir elektroninės informacijos prieglobos ir skaitmeninių paslaugų teikėjai sudarytų techninę galimybę kriminalinės žvalgybos pagrindinėms institucijoms, žvalgybos institucijoms ir ikiteisminio tyrimo įstaigoms kontroliuoti elektroninių ryšių tinklais perduodamos informacijos turinį, taip pat teiktų šioms institucijoms informaciją, reikalingą nusikalstamų veikų prevencijai, tyrimui, atskleidimui ar baudžiamojo persekiojimo už jas vykdymui, taip pat reikalingą prognozuoti, nustatyti ir šalinti grėsmes, galinčias turėti reikšmės valstybės suverenitetui, teritorijos neliečiamybei ir vientisumui, konstitucinei santvarkai, valstybės interesams, gynybinei ar ekonominei galiai.“

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos elektroninių ryšių įstatymo 96 straipsnio 1 dalimi, elektroninių ryšių tinklų ir (ar) elektroninių ryšių paslaugų teikėjai privalo kriminalinės žvalgybos pagrindinėms institucijoms, žvalgybos institucijoms ir ikiteisminio tyrimo įstaigoms teikti informaciją, reikalingą jų funkcijoms vykdyti, o vadovaujantis šio straipsnio 4 dalimi, šie ūkio subjektai privalo sudaryti techninę galimybę nurodytoms institucijoms kontroliuoti elektroninių ryšių tinklais perduodamos informacijos turinį. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos kibernetinio saugumo įstatymo 10 straipsnio 4 punktu, analogišką pareigą turi ir elektroninės informacijos prieglobos ir skaitmeninių paslaugų teikėjai. VSD vertinimu, šios ūkio subjektų pareigos yra gyvybiškai svarbios mobilizacijos ar karo padėties metu užtikrinant valstybės saugumą.

Pažymėtina, kad dėl realių grėsmių valstybės suverenitetui, teritorijos neliečiamybei ir vientisumui ar konstitucinei santvarkai paskelbus mobilizaciją arba įvedus karo padėtį, žvalgybos informacijos rinkimo poreikiai ženkliai padidėtų (atkreiptinas dėmesys ir į tai, kad pagal Lietuvos Respublikos karo padėties įstatymo 8 straipsnio 5 dalies 12 punktą VSD žvalgybos informaciją rinktų ir pagal ginkluotųjų pajėgų vado nustatytus žvalgybos informacijos poreikius), todėl būtina užtikrinti galimybę naudoti ir tuos informacijos rinkimo įrankius, kurie priklauso nuo ūkio subjektų. Pažymime ir tai, kad mobilizacijos ir (ar) karo padėties metu, tikėtina, ženkliai padidėtų nusikalstamumas, todėl ikiteisminio tyrimo įstaigos ir kriminalinės žvalgybos institucijos taip pat

turi turėti galimybę kontroliuoti elektroninių ryšių tinklais perduodamos informacijos turinį nusikalstamų veikų prevencijos, tyrimo, atskleidimo ar baudžiamojo persekiojimo už jas vykdymo tikslais. VSD vertinimu, jei elektroninių ryšių tinklų ir (ar) elektroninių ryšių paslaugų teikėjai, elektroninės informacijos prieglobos ir skaitmeninių paslaugų teikėjai mobilizacijos ir (ar) karo padėties metu neteiktų informacijos žvalgybos institucijoms, kriminalinės žvalgybos pagrindinėms institucijoms ir ikiteisminio tyrimo įstaigoms bei nesudarytų techninės galimybės kontroliuoti elektroninių ryšių tinklais perduodamos informacijos turinio, būtų pakenkta gyvybiškai svarbių valstybės funkcijų, nurodytų Gyvybiškai svarbių valstybės funkcijų sąrašo 1 (valstybės gynyba) ir 5 (vidaus saugumas) punktuose, vykdymui.

2. Siūlome Sąrašo 1.11.1 ir 1.11.2 papunkčiuose numatyti, kad laikinoji priežiūra ir socialinės globos paslaugų teikimas turi būti užtikrintas ne tik ginkluotųjų pajėgų narių vaikams ir jų šeimos nariams, bet ir į civilinio mobilizacinio personalo rezervą įrašytų asmenų vaikams ir jų šeimos nariams. Pažymime, kad, vadovaujantis Lietuvos Respublikos karo padėties įstatymo 16 straipsniu, į civilinio mobilizacinio personalo rezervą įrašyti asmenys į darbą gali neatvykti tik dėl šiame straipsnyje nurodytų aplinkybių, jiems gali būti nesuteikiamos atostogos, o vengimas atlikti funkcijas arba netinkamas jų atlikimas užtraukia baudžiamąją atsakomybę, už kurią numatytas laisvės atėmimas iki penkerių metų (Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso 316¹ straipsnis). Taigi, į civilinio mobilizacinio personalo rezervą įrašyti asmenys, kaip ir ginkluotųjų pajėgų nariai, mobilizacijos ar karo padėties metu neturėtų galimybės pasirūpinti savo vaikais ar šeimos nariais, kuriems reikalinga socialinė globa.

Direktoriaus pavaduotojas, einantis direktoriaus pareigas

Giedrius Krupauskas